

Abrahám - gréc. Αβραὰμ/abraam < hebr. אַבְרָהָם – „otec množstva“; arab. إِبْرَاهِيم Ibrahim

Výkladový slovník bibl. mien: meno Abrahám je odvodené z akkad Abaráma – „Otec (si) zamiloval“ < ráma – „milovať“; v hebrejčine však evokuje korene רֹם, מֶהֶר s významom „byť vysoký, vznešený, dvíhať“; možno aj význam predikátu „vyvýšený“: „Otec je vyvýšený“ alebo „Otcom je (ten) vyvýšený“ (potom by išlo o titul nejakého božstva); premenovanie Abrama na Abraháma v Genezis (17,5) značí posun významu mena; Abram מָן – „otec“ sa vzťahuje k niektorému bohovi, zatiaľ čo Abraham אַבְרָהָם sa vzťahuje k samotnému nositeľovi mena; ide teda o demytológizáciu mena Abram, bežného v akkadskej oblasti (pozri Akkad)

Nový bibl. slovník: etymológia mena neistá; pravdepodobne znamená „Otec (je) vyvýšený“; ide o tvar odvodený z typicky západosemitského osobného mena Ab(i)ram; po uzavretí zmluvy mení Hospodin v Genezis (17,5) jeho meno na Abraham, čo sa vysvetluje ako „otec hučiaceho davu“ pronárodom; obidve formy mena, Abram i Abraham sa vyskytujú v klinopisoch a egyptských textoch z 1900 pr.Kr. a mladších, ale nie u tej istej osoby; tvar Abraham je v ľudovej etymológií pokladaný za nárečový variant mena Abram, hoci v prípade praocea Abraháma išlo zjavne o udelenie nového mena, ktoré môže obsahovať ranú podobu arabského آه / rhm – „dav“

Beliana: prvý starozákonný patriarcha, praoec Hebrejcov a cez syna Izmaela (so Sárinou slúžkou Hagar) aj Arabov (Ibráhím); meno Abraham je doložené v mezopotámskych klínopisných textoch (pozri klinové písмо) z .pol.3.tis.pr.Kr.; Abrahám bol synom Teracha, ktorý svoj pôvod odvodzoval od Noemovho syna Šéma a pochádzal z chaldejského (babylonského) mesta Ur, odkiaľ sa presťahoval do severomezopotámskeho Cháránu; tam ako 75 ročný dostal Abrahám od Boha príkaz, aby odišiel do krajinu, ktorú mu Boh ukáže; približne okolo 1900 pr.Kr. vydal sa so svojou ženou Sárou (Saraj), synovcom Lótom, s čel'adou a čriedami oviec do Kanaánu, kde viedol život patriarchu; po krátkom pobytu v Egypte v období hladu, kde vznikol kvôli Sáre konflikt s faraónom, vrátil sa do Kanaánu a usadil sa pri rieke Hebron; tu bojoval proti kráľovi Elamu, aby vyslobodil zajatého Lóta; potom sa stretol s Malchisedekom, kráľom Sálemu (asi Jeruzalemu), ktorý ho požehnal a dal mu ako obetný dar chlieb a víno, čo je podľa kresťanskej tradície starozákonný symbol svätého prijímania; Boh uzavrel s Abrahámom zmluvu, v ktorej mu prisľúbil početné potomstvo; vonkajším prejavom zmluvy je obriezka (obrezaní boli všetci muži Abrahámovej rodiny); druhý raz navštívil Boh Abraháma v podobe troch anjelov alebo mladíkov (v kresťanstve symbol Najsvätejšej Trojice; pozri filoksénia), ktorí boli na ceste do Sodomy, a starene Sáre prisľúbili do roka narodenie syna; Abrahám mal 100 rokov, keď sa im skutočne narodil syn Izák; Boh chcel vyskúšať Abrahámovu vieru, tak ho požiadal, aby mu obetoval dospievajúceho Izáka; Abrahám počúvol výzvu, no keď mal syna na oltári zabiť, Boh zadržal jeho ruku a Abrahám ako náhradu obetoval baránka Akeda; podľa biblického podania Sára zomrela vo veku 127 rokov a Abrahám ako 175 ročný; synovia Izák a Izmael ich pochovali v jaskyni Machpéla v Hebronu

Biedermann, www: Abrahám ako prorok uctievany aj v Koránu; Korán nepreberá myšlienku vyvoleného židovského národa, ale napriek tomu považuje Abraháma jednak za praocea Arabov (podľa biblického líčenia bol Izmael, Abrahámov syn, ktorého mu porodila Hagar, praoec arabského národa); islam opisuje Abraháma ako jednak za zbožného hanifa, t.j. verného ctiteľa jediného Boha (Aláha); je preto jedným zo vzorov čistej viery Koránu, rovnako ako neskoršieho proroka; pre jeho poslušnosť mu Boh udelil titul khalil (oddaný sluha) a ďalší proroci boli vyvolení z jeho potomkov: Izmael, Izák, Jakub, Jozef, Mojžiš; podľa Koránu odišiel do Sýrie/Palestíny z Babylonu; podľa islamskej tradície Abraháma mal zavraždiť kráľ Nimród, ktorého proroctvo varovalo pred narodením dieťaťa múdrejšieho nad bohov a kráľov; Abraháma splodil anjel Džibríl (Gabriel) a matka ho pätnásť rokov skrývala v jaskyni, kde ho živili prsty Alahove; z nich dostával mlieko, vodu, datľovú šťavu a kýšku, až kým nedosiahol vek, keď mohol opustiť jaskyňu a spoznať Stvoriteľa; tematicky podobná legenda sa vyskytuje medzi židovskými povesťami (Michał Josef Berdyczewski, †1921); pozri Kaaba

-v umení je Abrahám zobrazovaný ako fúzatý, bielovlasý starec, jeho atribútom nôž; od ranokresťanských čias zobrazované tri príbehy:

1. *Abrahám a Melchizedek*; Malchisedekove požehnanie chlebom a vínom po oslobodení Abrahámovho synovca Lóta (predobraz eucharistie)
2. *Abrahám a traja anjeli*; návšteva troch mužov zvestujúcich Abrahámovi narodenie Izáka (symbol Trojice v byzantskom umení označovaný ako filoksénia; od 12.st. symbol milosrdensťa; pozri Cnosti a Neresti)

3. *Abrahám obetuje Izáka*; obetovanie Izáka a na zásah anjela obet' barančeka (predobraz Kristovej obeti a jeho ukrižovania); prvé zobrazenia Abraháma a Izáka v katakombovom maliarstve (2.st.) v pôzach orantov;

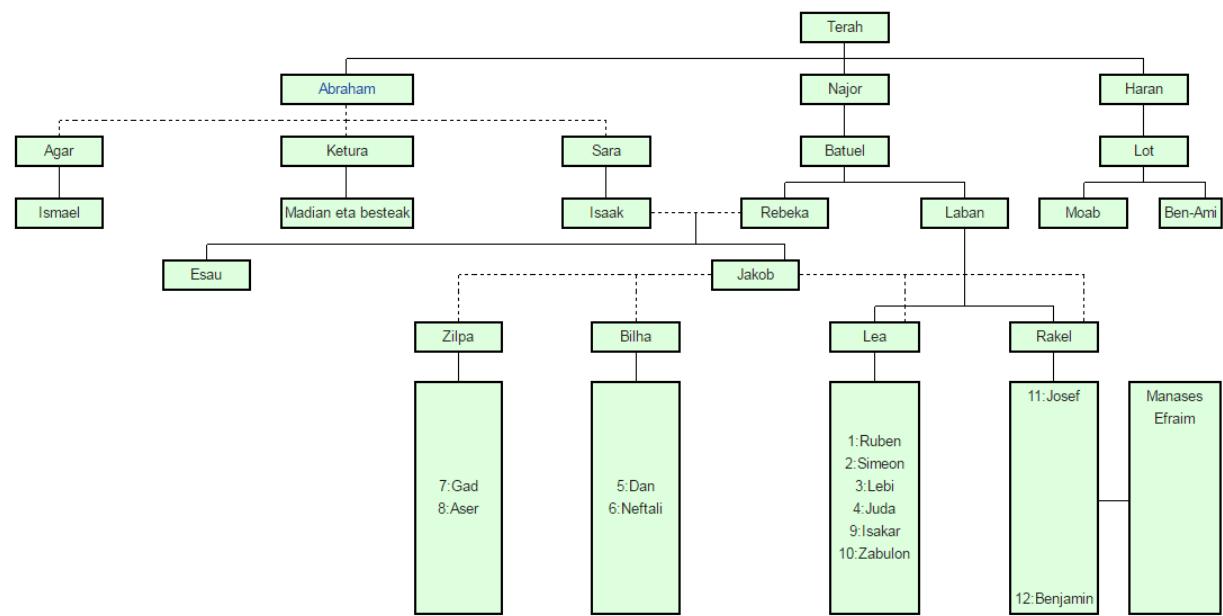
-*Abrahám a Hagar*; príbeh vyhnania Hagar a jej syna Izmaela

www v súvislosti s heslom *Samael*: v talmudistickej tradícii vystupuje Samael ako knieža démonov; je démonom bûrky, a to preto lebo jeho meno znamená „púštna bûrka“; je žalobca, zvodca a ničiteľ; jeho postava je spojená so *Satanom*; má podobu *hada* a bol tým, ktorý priviedol *Evu* do pokušenia v záhrade *Eden*; tiež odrádzal Abraháma od obetovania Izáka a Sáru informoval o tomto obetovaní a tá potom zomrela v bolestiach

pozri *Sára, Hagar, Izmael, Rebeka; mamre; lono Abraháma; mandejci*; (Rembrandt, P. P. Rubens, W. Blake, L. Ghiberti); *Stretnutie Abraháma a Malchisedeka; Metatron*

<http://www.facsimilefinder.com/facsimile/208/codex-epistolaris-carolinus>
<http://www.tali-virtualmidrash.org.il/SearchResultsEng.aspx?ts=19>
<http://www.tali-virtualmidrash.org.il/SearchResultsEng.aspx?ts=32>
<http://www.tali-virtualmidrash.org.il/SearchResultsEng.aspx?ts=6>
<http://www.wikiart.org/en/tag/abraham>

https://www.google.sk/search?q=rembrandt+painting+abraham%27s+sacrifice&espv=2&biw=1852&bih=995&tbo=isch&imgil=IvouVg2XI7cjjM%253A%253BRoEr-emk4ddkCM%253Bhttp%25253A%25252F%25252Fwww.erenbrandt.org%25252Fthe-sacrifice-of-isaac.jsp&source=iu&pf=m&fir=IvouVg2XI7cjjM%253A%25252CRoEr-emk4ddkCM%252C_&usg=_HA4g6ZuV14TYxo9FQshmowm69zM%3D&ved=0CDwQyjc&ei=jreEVJ27OYKyabSDgpAP#facrc=&imgdii=&imgrc=yPN13YNJzYYeM%253A%3Bn5Ahk3oWApLG_NM%3Bhttp%253A%25252F%25252Fwww.rembrandtpainting.net%25252Fcomplete_catalogue%25252Fstoria%25252Fimages%25252Fabraham_and_son.jpg%3Bhttp%253A%25252F%25252Fwww.rembrandtpainting.net%25252Fcomplete_catalogue%25252Fstoria%25252Fabraham_and_son.htm%3B600%3B874

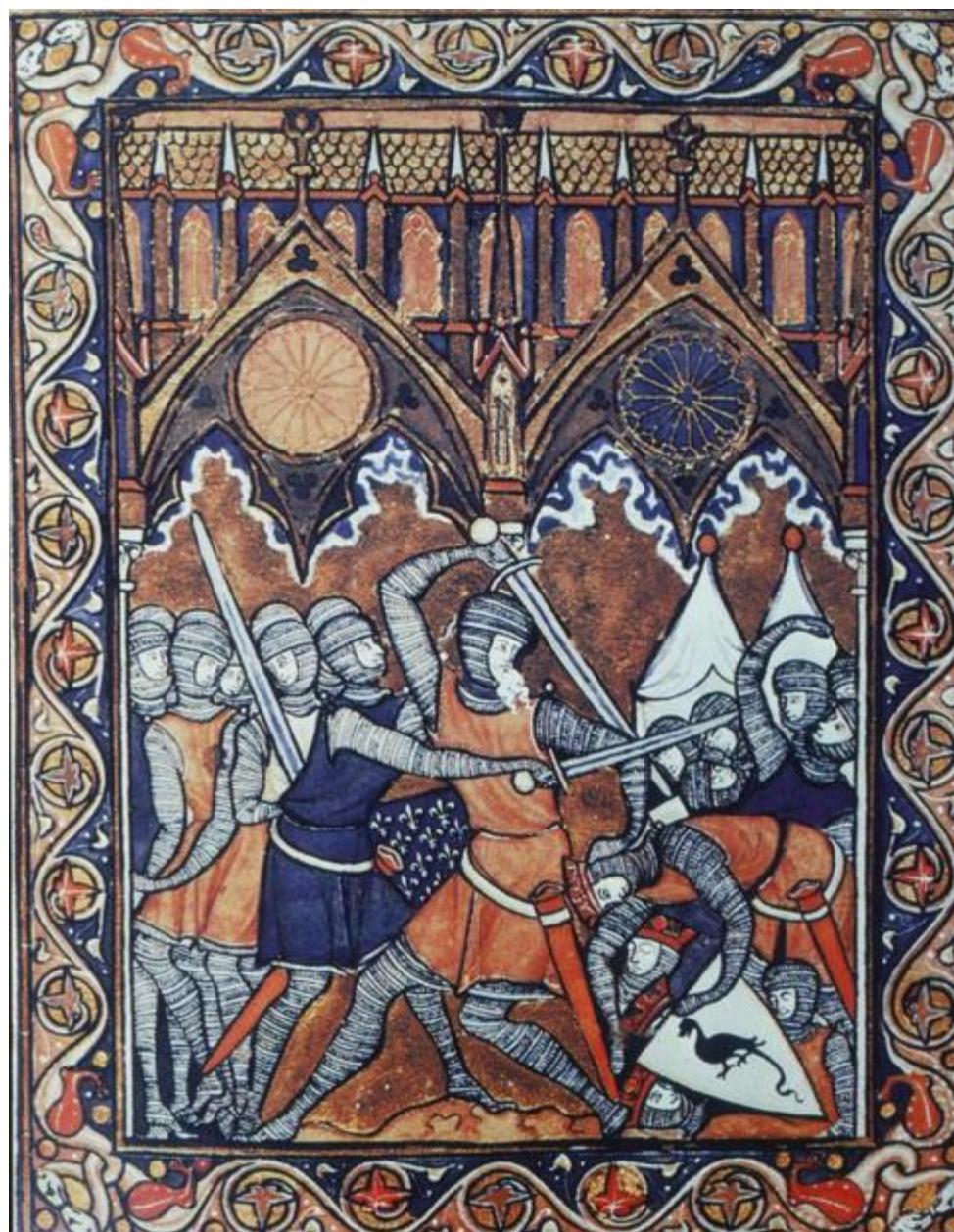
Genealogia Abraháma a dvanástich kmeňov Izraela

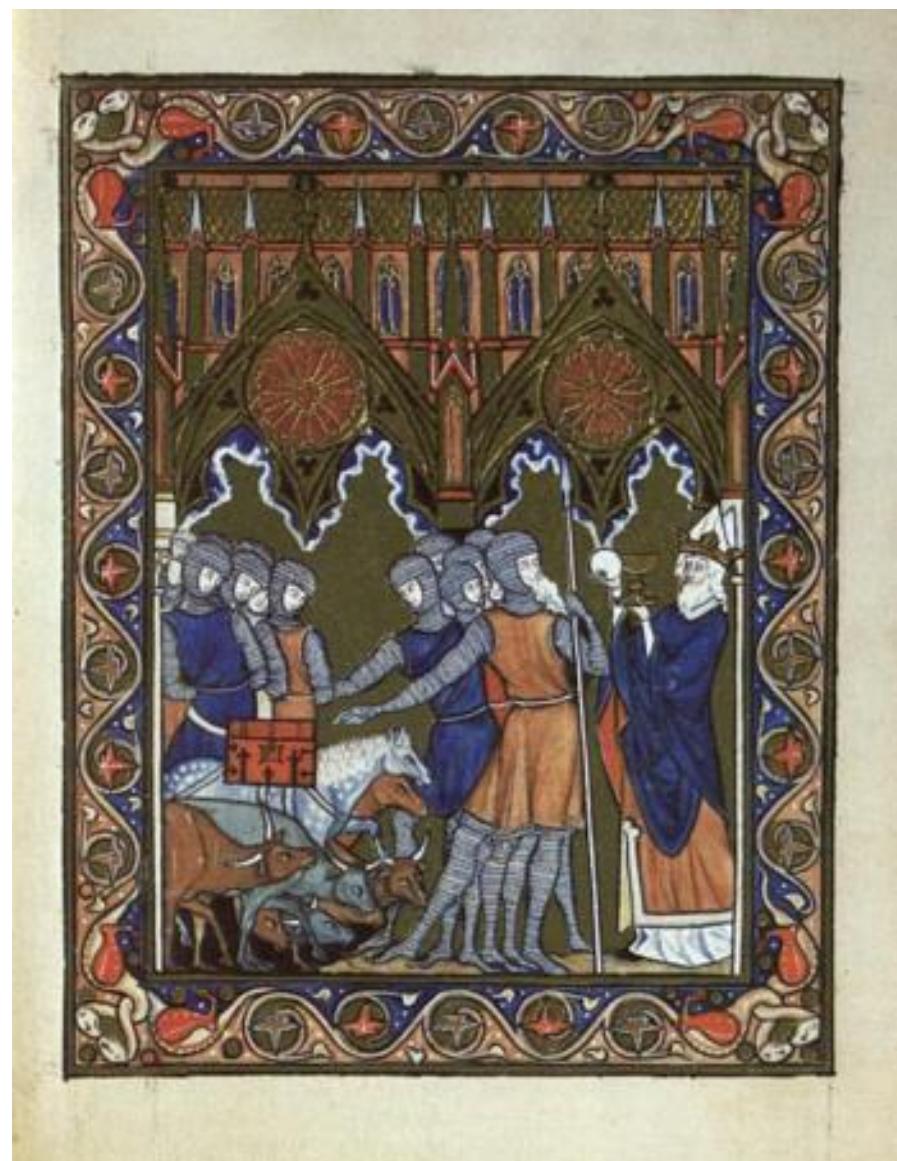
Rozdelenie Abraháma a Lóta (mozaika, bazilika Santa Maria Maggiore, Rím, 432-440)

Bitka pastierov Lota a Abraháma (iluminácia z Biblie svätého Ľudovíta, okolo 1220-1240)

Bitka Abraháma so štyrmi kráľmi (iluminácia z Psalteria svätého Ľudovíta, 1260-1270)

Abrahám a Melchisedech po bitke (iluminácia z Psaltéria svätého Ľudovíta, 1253-1270)

L. Monaco: Abrahám a Izák (15.st.)

A. de Bruyn Abrahám s rodinou odchádza z Cháranu do Kanaánu (rytina, 16.-17.st.)

Rembrandt: Abrahám a Izák (lept, 1645)

Rembrandt: Abrahám sa mazne s Izákom (lept, 1637)

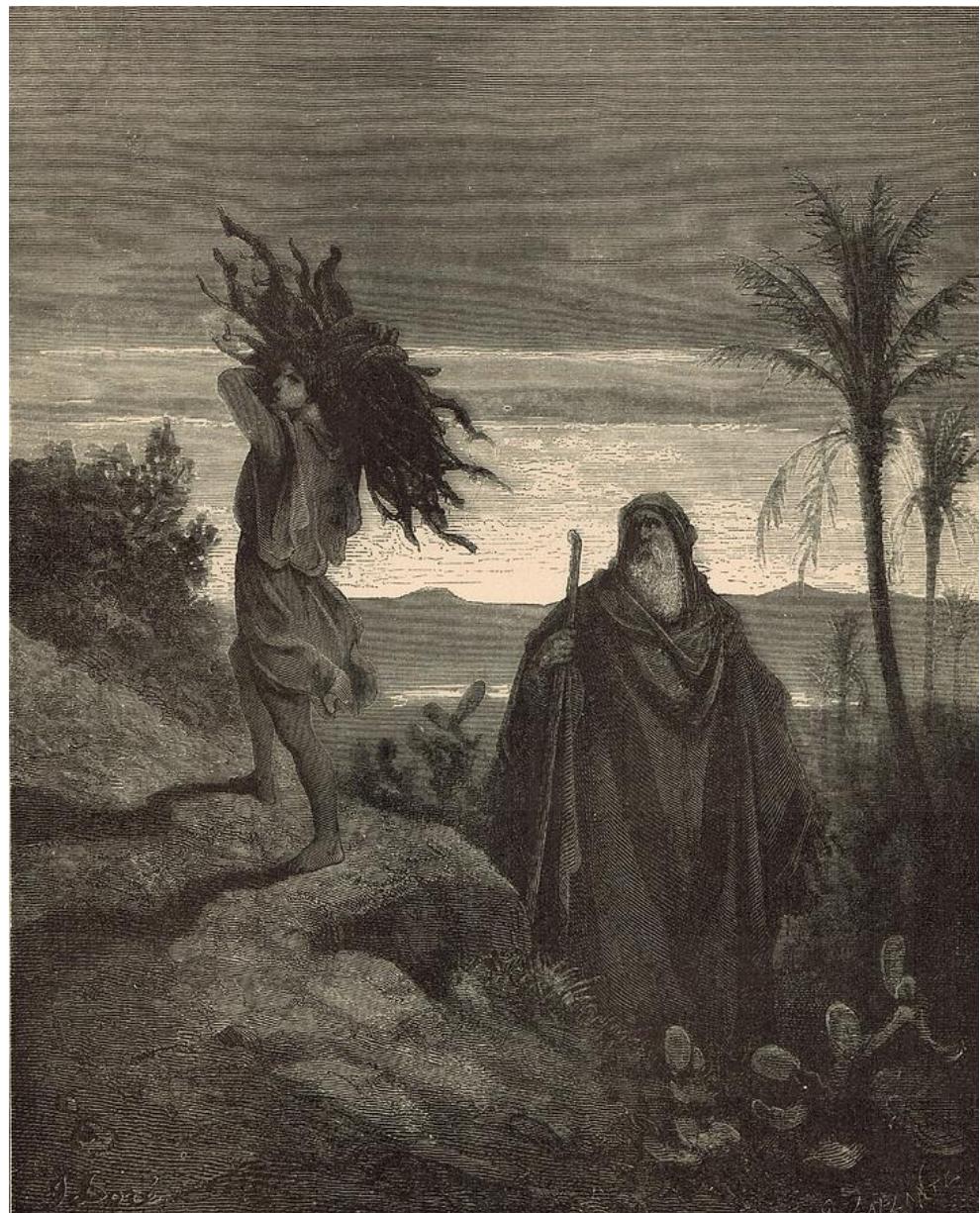
P. Lastman: Abrahámova cesta do Kanaánu (1614)

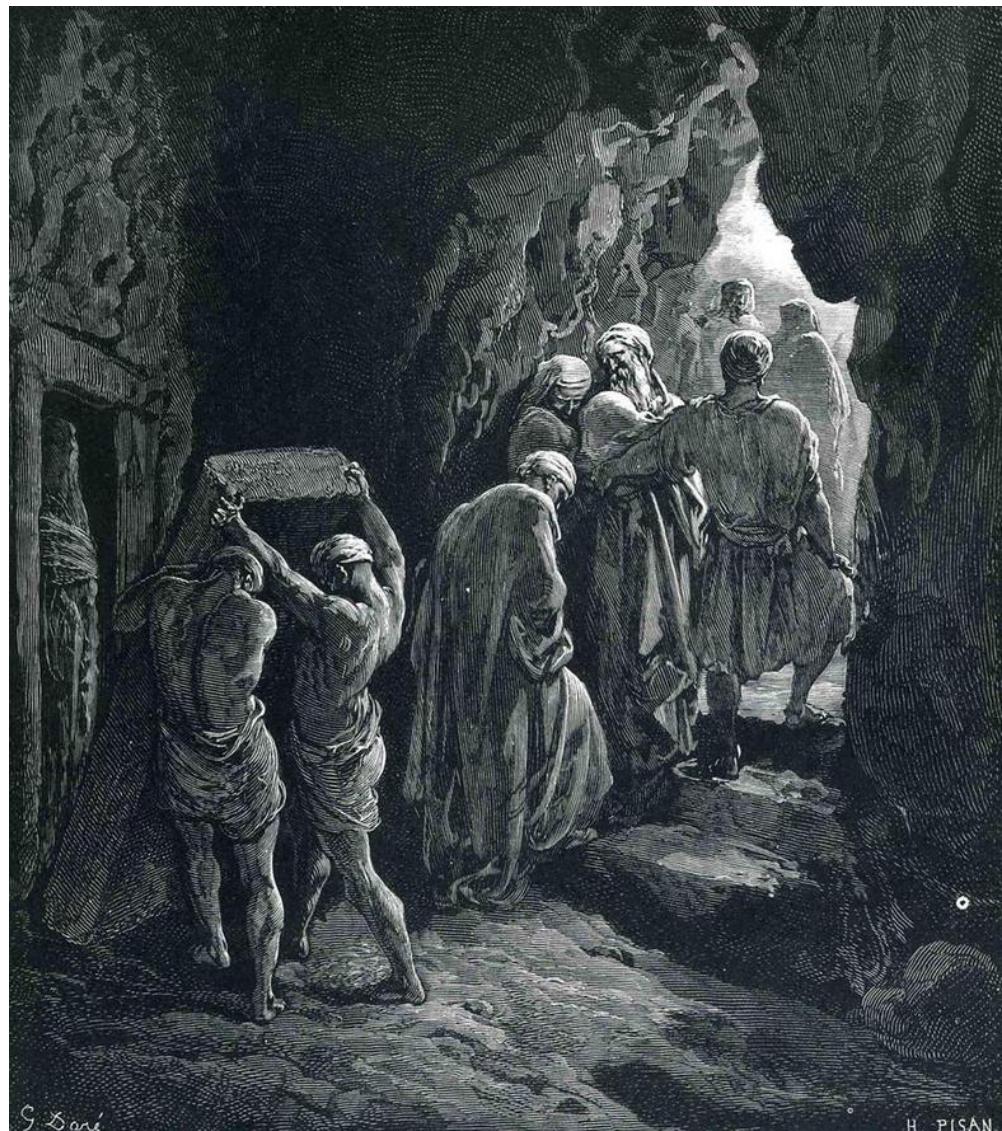
A. Coypel: Abrahámova obet' (1690-1710)

G. Doré: Abrahám putuje do krajiny Kanaán (drevoryt, 1866)

G. Doré: Skúška Abrahámovej viery (drevoryt, 1866)

G. Doré: Pohreb Sáry (drevoryt, 1866)

M. Chagall: Abrahám a Sára (1956)

Abrahám a Hagar/Abrahám vyháňa Hagar - námet Abraháma, prepúšťajúceho na príkaz boha Jahve slúžku Hagar, ktorá mu porodila v období Sárinej neplodnosti syna Izmaela; hoci stará Sára dohadzuje manželovi mladú a peknú služku Hagar, neskôr je ponižovaná pre svoju neplodnosť zo strany Hagar a žiada jej potrestanie a vyhnanie, najmä keď už na Boží zásah sama porodí vlastného syna Izáka (pozri *Abrahám a traja anjeli*)

G. Pencz: Abrahám a Hagar (16.st.)

L. van Leyden: Abrahám prepúšťa Hagar (rytina, 1510)

Rembrandt: Abrahám vyháňa Hagar a Izmaela (lept, 1637)

G. van den Eeckhout: Prepustenie Hagar (17.st.)

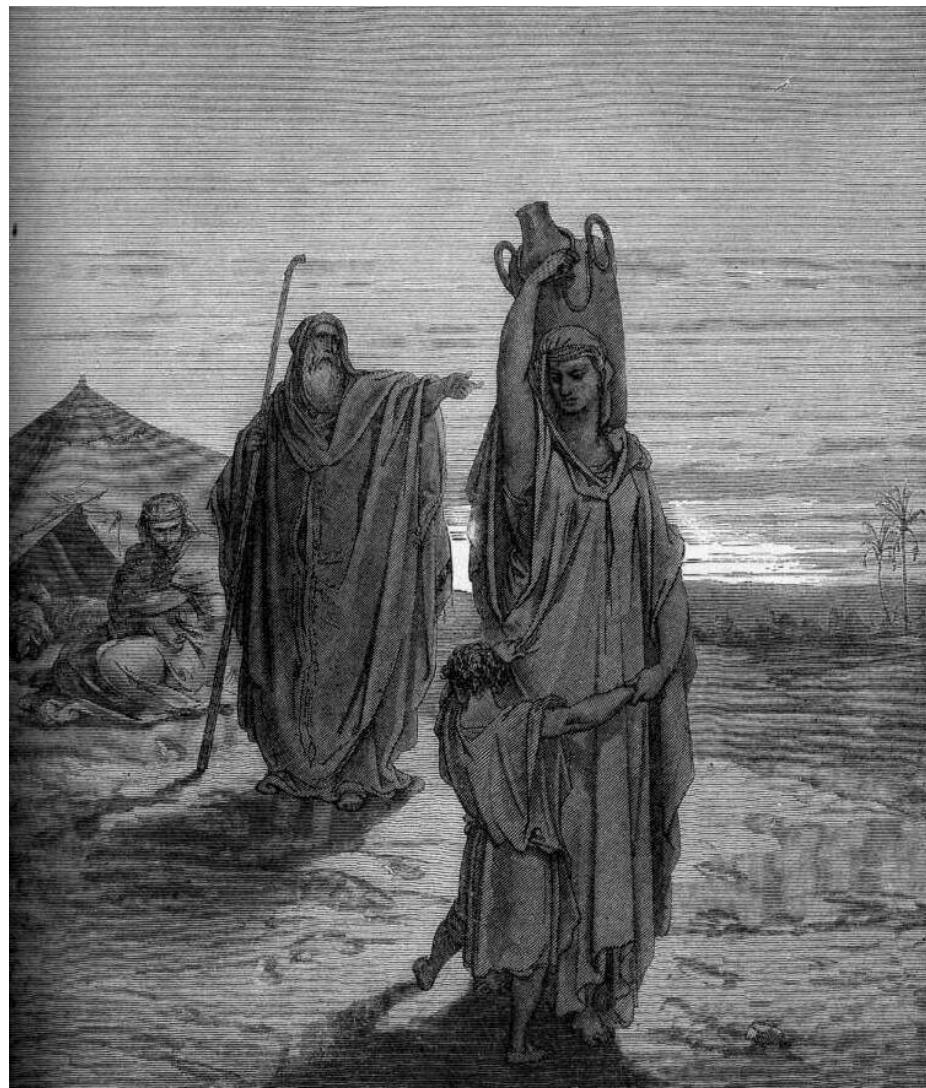
Rembrandt: Sára si sťažuje Abrahámovi na Hagar (lept, 1640-1644)

Rembrandt: Abrahám vyháňa Hagar a Izmaela (1645)

M. Stoma: Sára ukazuje Hagar Abrahámovi (17.st.)

G. Doré: Prepustenie Hagar (drevoryt, 1866)

Abrahám a Melchízedeck - Stretnutie Abraháma a Melchisedecha

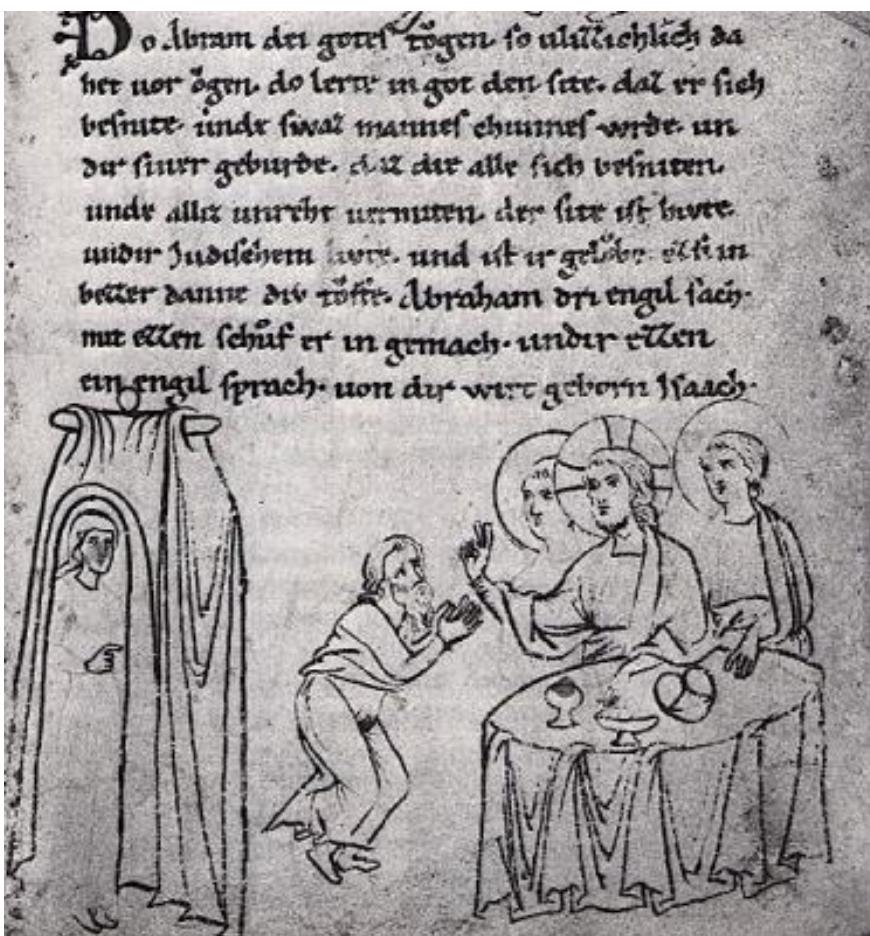
Abrahám a traja anjeli - námet návštevy troch mužov zvestujúcich Abrahámovi narodenie Izáka (symbol Trojice v byzantskom umení označovaný ako *filoksénia*; od 12.st. námet symbolom milosrdenstva; pozri *Cnosti a Neresti, Božie milosrdenstvo*)

Navštívenie Abraháma tromi anjelmi pri dubine Mamré (mozaika, bazilika Santa Maria Maggiore, Rím, 432-440)

Abrahám navštívený anjelmi (mozaika, San Vitale, Ravenna, 6.st.)

Abrahám navštívený troma anjelmi. Sára tajne počúva predpoved o narodení syna (Codex Epistolaris carolinus, 9.st.)

Abrahám a traja anjeli (iluminácia z Psaltéria svätého Ľudovíta, 1253-1270)

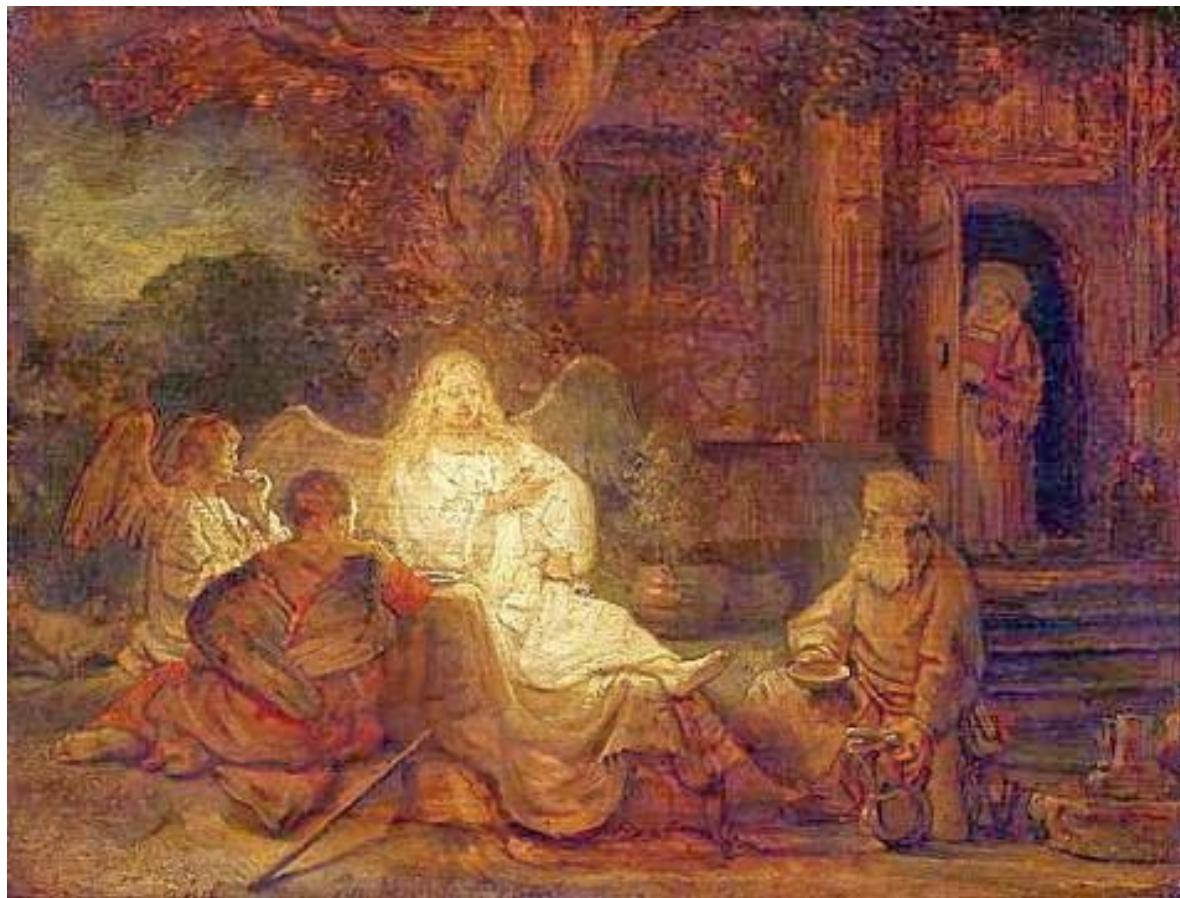
G. Vasari: Abrahám a traja anjeli (16.st.)

C. Massijs: Abrahám hostí anjelov (rytina, 16.st.)

J. F. De Navarrete: Abrahám a tra ja anjeli (1576)

Rembrandt: Abrahám hostí troch anjelov (1646)

A. Collaert podľa H. Goltzius: Zvestovanie Abrahámovi narodenia Izáka (1586)

A. de Gelder: Boh a anjeli navštívili Abraháma (1680-1685)

B. E. Murillo: Abrahám prijíma troch anjelov (1667)

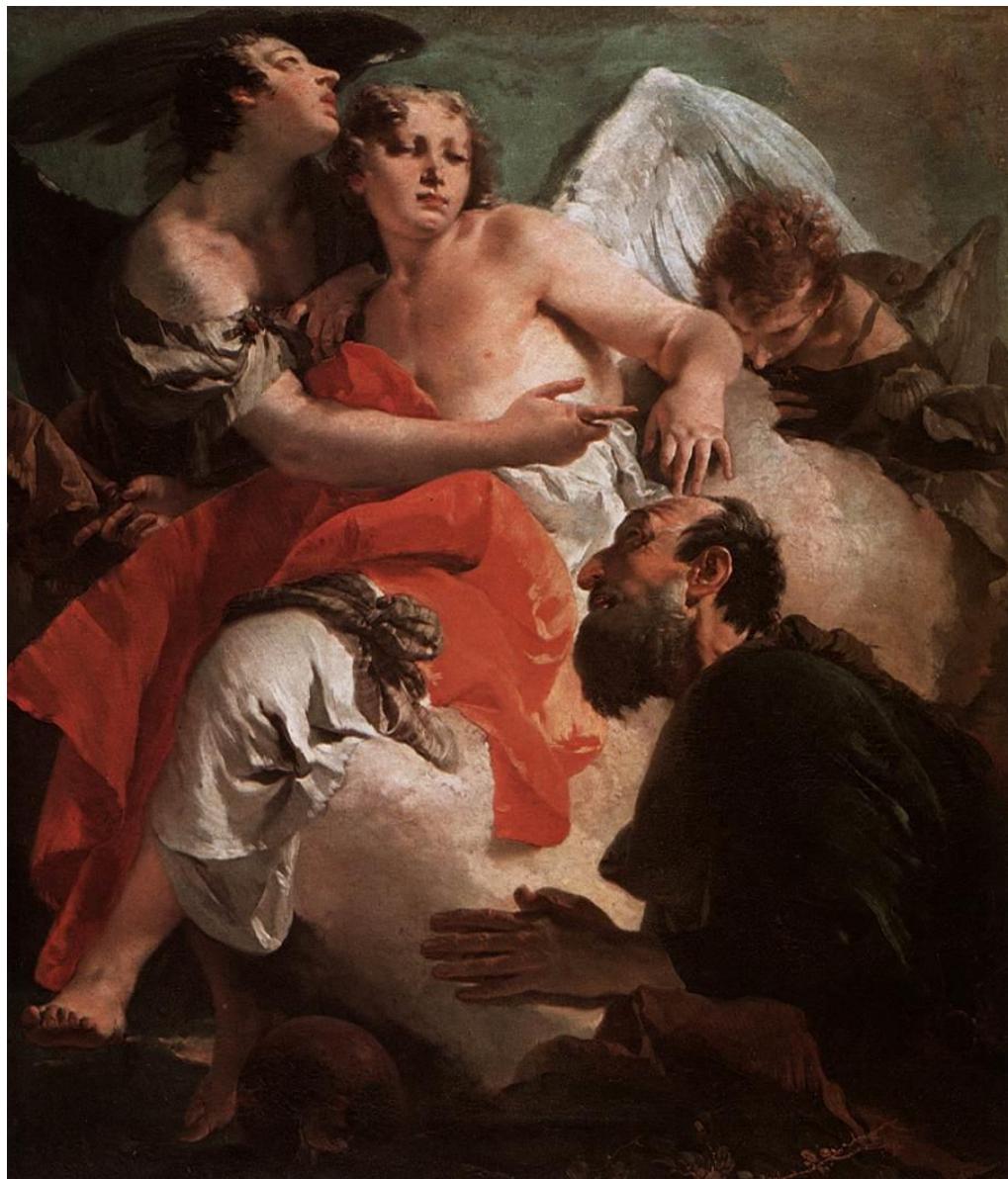
G. van den Eeckhout: Abrahám a tra ja anjeli (1656)

S. Ricci: Abrahám a traja anjeli (1695)

Nasledovník P. P. Rubensa: Abrahám a traja anjeli (17.-18.st.)

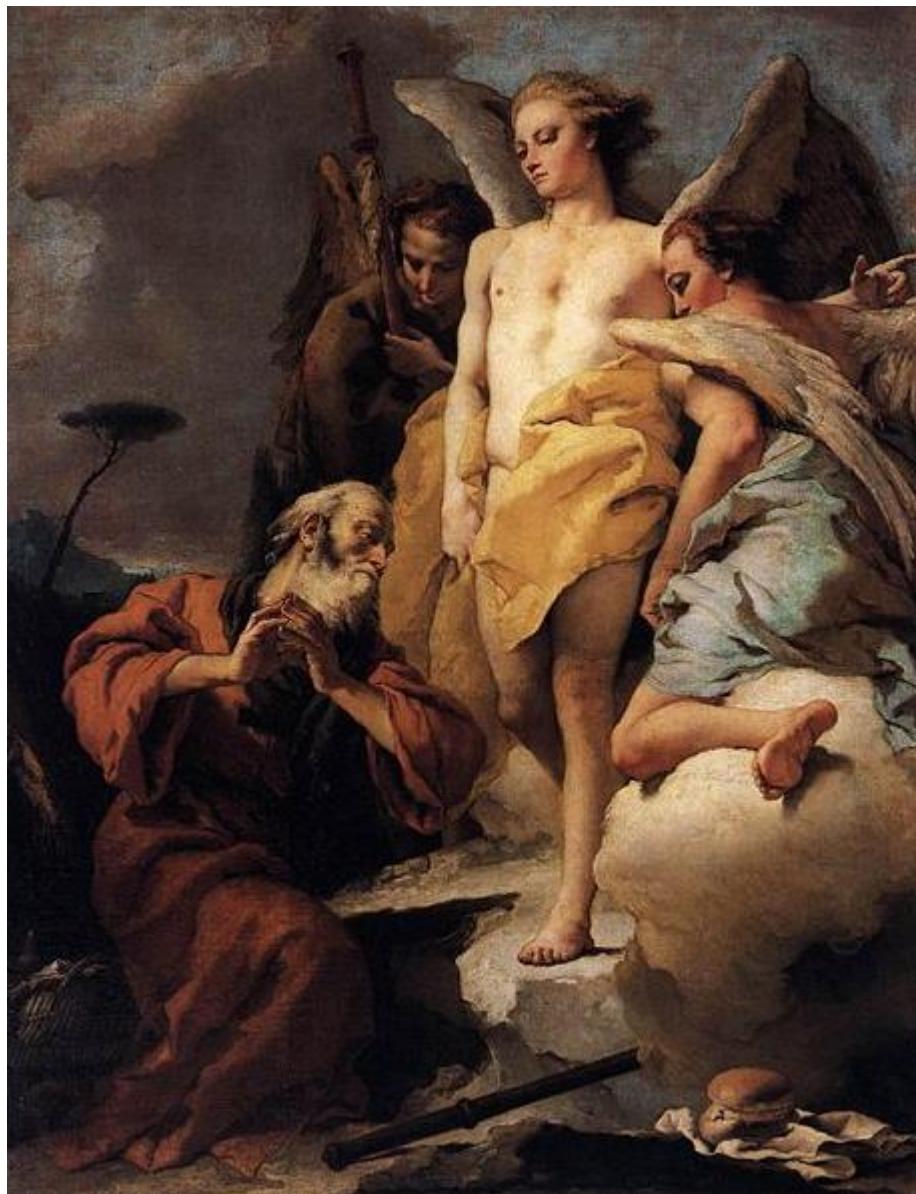
G. B. Tiepolo: Abrahám a traja anjeli (1730)

G. B. Tiepolo: Anjeli sa zjavujú Abrahámovi (freska, 18.st.)

G. B. Tiepolo: Abrahám a traja anjeli (18.st.)

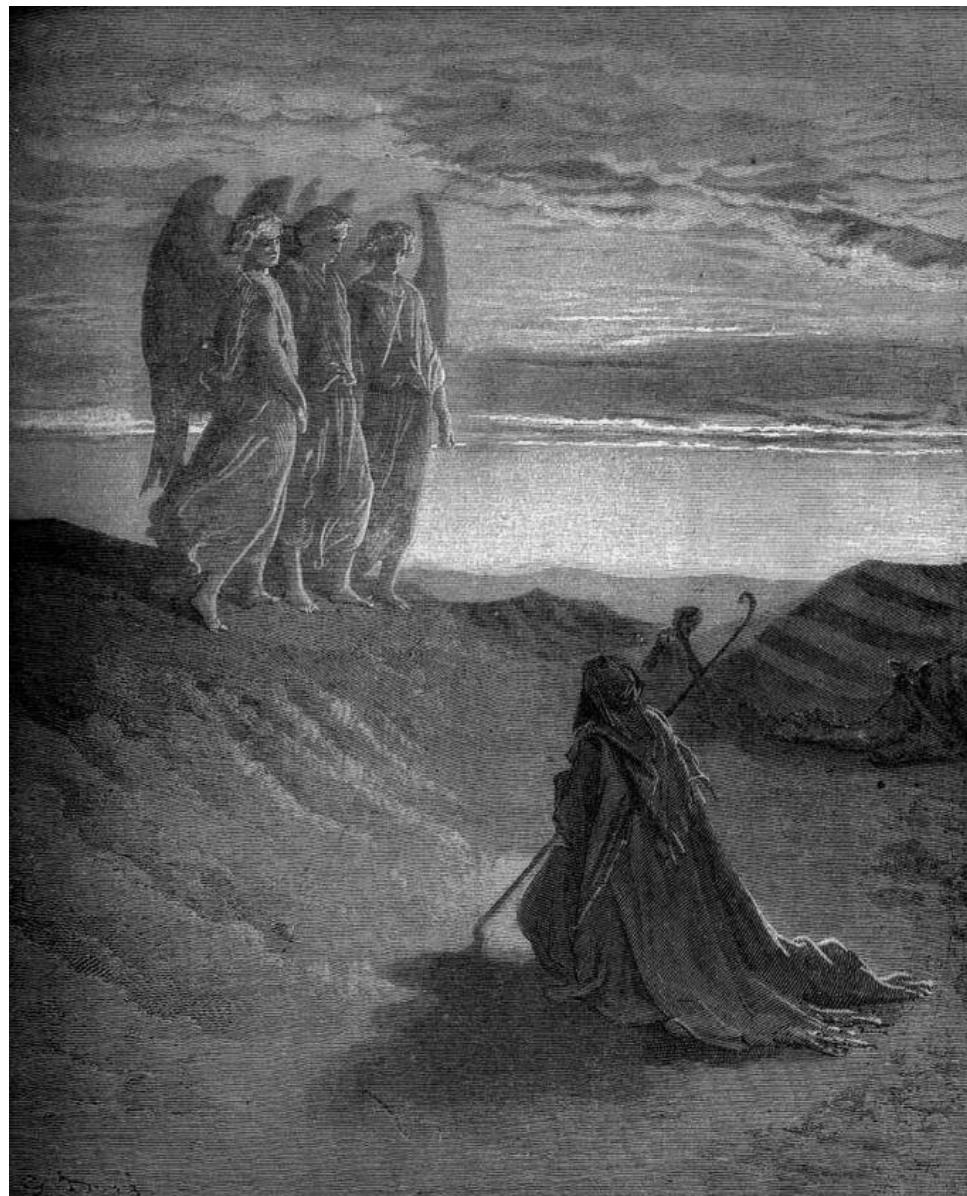
G. B. Tiepolo: Abrahám a tria anjeli (18.st.)

G. Diziani: Abrahám a traja anjeli (1735-1740)

J. Tissot: Abrahám a traja anjeli (1886-1902)

G. Doré: Abrahám rozpráva s troma cudzincami (drevoryt, 1866)

M. Chagall: Abrahám a traja anjeli (1966)